

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo [in ekspeditelja v „Kato. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 252.

V Ljubljani, v soboto 3. novembra 1894.

Letnik XXII

Aleksander III. — Nikolaj II.

Smrt je pobrala vladarja jednega največjih držav na svetu, vladarja sto milijonov ljudij broječe slovanske Rusije. Pokojni car se je rodil dne 26. februarja 1845 leta, kot drugi sin carjeviča Aleksandra pozneje carja Aleksandra II. in carevne Marije Feodorovne, princezinje Hessen Darmstadske. Ker ni bil namenjen za vladarja, so ga vzgojili izključno za vojaka in kmalu je zavzemal visoko stopinjo v gardi. Leta 1865 mu umrje starši brat Nikolaj za neko prsno boleznijo v Nizzi in on tako dobi pravo do nasledstva, leta 1866 se je poročil z dansko princesinjo Dagmar, z nevesto pokojnega brata.

Aleksander III. je mlad kazal precej svojo antipatijo proti reformam svojega očeta in pa proti Nemčiji. V njegovi palači zbirali so se razni nezadovoljneži z novimi napravami. Govori se, da je pri teh shodih bilo prepovedano govoriti nemški. Priprave se, da je nekoč car Aleksander II. prišel k carjeviču na neko večerno zabavo. Govoril je jedino nemški in plačal določeno globo. V rusko-turški vojni je carjevič bil poveljnik levemu krilu dunavske vojne.

Proti koncu vladanja blagega Aleksandra II., osvoboditelja kmetov in balkanskih Slovanov, se je začel v Rusiji gibati nihilizem. Car je mislil po navetu generala Melikova vpeljati ustavo. Vse je bilo že sklenjeno, ko so nihilisti dne 13. marca z dinamitno bombo ubili carja. Aleksander III. je sedaj nastopil prestol. V svojem manifestu je takoj naznanil, da ne misli kaj odstopiti od svojih pravic. Ministri Loris Melikov, Abaza in Miljutin so se kar odstranili. Pa tudi Ignatjev se ni mogel dalje obdržati kot minister notranjih stvari. Prišel je ostri grof Tolstoj, velik nasprotnik vsakemu svobodnemu razvoju. V notranjem je za Rusijo nastopila doba zatiranja vsake svobode, preganjanja katoličanov in

protestantov, porusenja neruskih narodnostij. Posebno Poljaki so dosti pretrpeli pod rusko vlado. Posebno je pa car gledal, da bi povzdignil plemstvo, razširil je plemске pravice v gubernijah in sploh jih podpiral. Posebna banka je imela namen finančno pomagati plemenitašem na noge. Sicer pa vsa skrb carjeva ni mogla vzdržati ruskih pomeščikov. Plemenitaška banka sama je naposled bila prisiljena prodajati na stotine grajščin po javni dražbi. Skrbel je car tudi za kmeta, ali vendar se v tem oziru ni dosti storilo, ker je slaba administracija ovirala vsak napredek.

Pri vsej skrbi carjevi za kmete so jim ob koncu njegove vlade slabše godi nego ob začetku. Tudi nihilizma carjeva vlada ni zatrla, tomveč nekoliko nazaj potisnila.

V vnanji politiki je pa pod vlado pokojnega carja se ohladilo prijateljstvo z Nemčijo in Rusi so se približali Franciji. Sprva je car omahoval mej Francijo in Nemčijo, za prvo se ni mogel dolgo ogreti, ker je republika. Še le ko Nemci niso hoteli podpirati v bolgarski politiki Rusije proti Avstriji in Angliji, se je car približal Franciji.

Carja je strašno jezilo, da so se Bolgari zjedini brez dovoljenja Rusije. Kakor se kaže, je car mislil, da se Bolgari kedaj pridružijo Rusiji in mu je zatorej bil zopern njih samostojen razvoj.

Baš zaradi Bolgarije so bili včasih že strune tako napete, da se je bilo bati vojske. Da ni prišlo do vojske, se je po mnenju nekaterih zahvaliti carjevi miroljubnosti. Drugi pa mislijo, da car vojske le zaradi tega ni začel, ker ni upal zmagati proti trodržavni zvezi in se je moral bati celo za svojo državo. Pomisliti je namreč, da je v ruski vojni mnogo nihilistov, ki bi v vojski utegnili se začeti upirati. Pred nihilisti so že imeli strah pred rusko-turško vojsko. Starejši čitatelji se morda še spominjajo, da se je pred vojsko razširjala novica, da knez Gorčakov že izdeljuje ustavo. Ta novica je

imela namen potolažiti nihiliste, da mej vojsko s Turki mirujejo. Ko se pozneje njih želje niso uresničile, so pa začeli delovati s silo.

Posebno pa miroljubnosti pokojnega carja ne kaže ogromno nagromadenje vojaščine na zapadni meji. Mogoče je, da se je mir ohranil le zaradi tega, ker se carju položaj za vojsko ni zdel ugoden. Francoska zveza v tem oziru ni Rusom mogla dosti koristiti, ker se v orientu križajo ruski in francoski interesi.

Poslednja leta je car bolehal. Influenci je sledila bolezen na obistih, ki mu je pretrgala nit življenja.

Na prestol je sedaj prišel Nikolaj II. Rojen je 1868. leta in po vnanjosti ni podoben svojemu očetu. Oče je bil močen mož, sedanji car je sicer velik, ali slaboten. Njegovo znanstveno izobraženje vodil je general Danilovič. Posebna pozornost se je pri njegovi vzgoji obračalo zemljepisju, matematiki, rusi zgodovini in novim jezikom. Car gladko govori poleg rusčine angleški, danski, nemški, francoski, novogrški in poljski. Izobražil se je tudi v vseh vojaških znanostih, služil je od poročnika do štabnega častnika.

Posebne veselja pa do vojaštva ni kazal. Tudi v državnih znanostih je bolje izveden, kot je bil oče njegov. Leta 1890. je bil šel na veliko potovanje. V Japanu je bil nekdo nanj poskusil atentat. Vzrok temu atentatu še danes ni pojasnjen. Vračujoč se z Japana je tedanji carjevič otvoril usurijsko železnico. Poslednja leta je bil član državnega sveta. Zanimal se je pa tako malo za državne posle, da se z gotovostjo ne vé, kacega mišljenja da je. Nekateri mislijo, da bode hodil po potih svojega očeta, kateremu je baje to tudi obljubil, drugi pa sodijo, da za Rusijo nastopi nova doba.

Mnogo se je govorilo ob svojem času, da carjevič vzame kako črnogorsko princesinjo, ker car

LISTEK

Spomini na dan vseh mrtvih.

Nekoliko sličic; spisal Janko Barle.

(Konec.)

Pred štirimi leti, ali kaj je bilo, ko nas je obiskala ona nadležna hripa, ali »florencia«, kakor so ljudje govorili. Marsikaterga je obiskala, a ni pozabila niti na onih v skalnastem mlinu. Imeli so jo vsi, vendar gospe se je nekako najbolj lotila in da si je ona okrevala, vendar ni bila več zdrava, kakor preje. Jako jo je vzelo, kar nič več ni bila tako okrogla, kakor popreje. Šalili smo se in jo tolažili, da bode zopet bolje, vendar kar ni šlo in ni. Zdravniki so zapisovali učena zdravila, držala se je nekako, ali kakor preje ni več bila. Pokašljevala je in tožila se vedno na slabost, dokler jej ni smrt pretrgala niti življenja v najlepši dobi.

Dolgo me ni bilo tamkaj, zatoraj nisem dobro vedel, kako je kaj, dokler nisem letošnje jeseni zvedel, da one dobre gospe v skalnatem mlinu ni več med živimi.

Hudo je to zadelo njene domače, kakor tudi vse druge, kateri so jo poznali. Nad še skoraj ne

zaraščenim grobom plaka danes njen soprog in njeni otroci. Tudi meni je hudo, saj mi je bila kot druga mati. Še malo pred njeno smrtjo, — nisem vedel, da je že tako blizu, — sem jej pisal in se spominjal onih veselih trenutkov pod starim brstom in zaželel, da skoraj zopet povrnejo. Žalibog ne vrnejo se več v drugo, dasi je skalnati mlin še vedno tako naslonjen na oni prijazni hribček, dasi mlinska kolesa še vedno tako ropotajo, kot so popreje, dasi Lahinja še vedno tako onod šumi in goni svoje valčke v srebrnasto Kolpo. Da, da, vse je tako, kot popreje, pa vendar vse drugače...

* * *

Ej dolgo je že od tega, kaj bi tisto. Nekako ob času bosenske okupacije je bilo, ko sem prvokrat prišel v šolo v Novo Mesto, za katero sem tedaj mislil, da ni večjega in lepšega mesta na svetu. In mislim, da je vsaki od mojih tovarišev, kateri so prišli iz kmetov, tako mislil. Saj ni mogel drugače!

Bil sem tedaj mlad in vrtoglav, pa tudi v moji glavi je še marsikaj manjkalo, kar se je zahtevalo v četrtem razredu ljudske šole. Za vse bi še bilo nekako, le z blagoglasno nemsčino ni šlo nikakor. Skoraj bi me potisnili v tretji razred, da ni bilo plemenitega moža, našega učitelja, po-

kojnega o. Florentina Hrovata. Dasi sem mu bil povsem neznan, vendar mi je rekel, naj pridem k njemu, da mi bode on pomagal pri učenju. In tako sem hodil k njemu, kateri je imel toliko opravila in se pri njem učil nemškega jezika. Več je zahvaliti njegovo potrpežljivost, kot pa mojo marljivost, pa sem se vendar nekaj naučil, da mi ni bilo treba iti nazaj v tretji razred. To je bil pokojni Florentin, — prijatelj mladine.

Pozneje nisva bila mnogokrat skupaj, nego poznal sem ga bolj po njegovih spisih, katere je sestavljal pri svojih obilnih opravilih med tihim zidovjem novomeškega samostana. Lanskega Božiča me je pa osoda privela zopet v one kraje. Vesel sem bil, da sem mogel obiskati njega, svojega dobrotnika in tudi njegovega sivolasega strica, očeta Ladislava, svojega učitelja. Bili so mi neizmerno ugodni oni kratki trenotki, katere sem prebil pri njih v priprosti samostanski celici. Razgovarjali smo se o marsičem, saj je pokojni o. Florentin imel toliko lepih mislij, katere je mislil vstvariti. Žalibog, osoda mu ni tega dopustila, ugrabila ga je mnogo prezgodaj samostanu in celemu slovenskemu narodu.

Živel je pokojni o. Florentin skromno, pa vendar se ga danes spominja marsikateri njegov

želi, da je bodoča carica že z mladega odgojena v pravoslavju, naposled je pa vendar zopet zbrana Nemka, kakor so bile skoro vse ruske carice od Petra Velicega; to nekako kaže, da nasprotje do Nemcev pri ruskem dvoru, pač ni tako veliko, kakor mnogi mislijo, in je le bolj začasno, ki se pa lahko premeni v prijateljstvo. Posebnega varstva naj torej Slovani od Rusije ne pričakujejo pod novim carjem.

Liberalizem — socijalizem — anarhizem

(Govoril g. dr. Ign. Žitnik na osnovalnem shodu v Kamniku.)

Prijatelj moj me je naprosil, da govorim o liberalizmu, socijalizmu in anarhizmu. Čudna imena, a še čudnejši ljudje, ki si nadevajo ta imena. To so oče, sin in unuk, o katerih se govori in piše po vsem omikanem svetu. Tudi v Kamniku so te vrste ljudje že hodili prodajati svojo politično modrost, zato je umestno, da se seznanimo z njimi.

Po vsi Evropi buši in šumi, kakor v vulkanu, ki je poln raztopljenega žvepla. Za časa Noetovega je voda potopila in uničila ljudi; sedaj kaže, kakor bi se Evropi bližala povodenj človeške krvi. Povsod delavski upori, poboji in umori! Stara Evropa boleha na socijalni bolezni. Ali pomaga sila, ali morda le puška in sablja ozdraviti rano? Znani Windhorst je leta 1888 v nemškem državnem zboru povodom obravnave o izjemnih zakonih proti socijalistom izjavil, da taka sredstva proti anarhističnim idejam malo pomagajo. In ko so se letos v Franciji in Italiji v parlamentih poslanci posvetovali o izjemnih zakonih proti socijalistom, pisali so anarhistični listi: „Ali mislite, da nas s silo uničite? Vi ste si domišljevali, da anarhiji odsekate glavo, ko ste usmrtili Ravachola. A za tem je prišel Vaillant za Vaillantom Henry in za tem Cesario“.

Odkod socijalizem, kdo poraja anarhizem? Sad sta, ki raste na drevesu liberalizma. Otrsi sad z drevesa, drevo zopet požene cvet, rodi sad. Brezvspešen je torej boj proti anarhizmu, dokler se ne izruje drevo liberalizma.

Seme, iz katerega je vzraslo liberalno drevo, je brezboštvo (ateizem) ali brezverstvo. Na drevesu liberalizma cvete socijalni demokratizem (družabni prevrat), in ta rodi sad, ki se zove anarhizem (brezvladje). Oglejmo si ta rod!

1. Drevo ne vzraste iz semena v enem letu. Tudi liberalizem se je porajal iz brezverstva dolga stoletja. Koncem 14. stoletja so začeli izpodkopati veljavo katoliške cerkve in njene žive besede. Nam zadošča veljava sv. pisma, govorili so maloverni sovražniki cerkve. V 16. stoletju so reformatorji ali luteranci proglasili sv. pismo kot jedino podlago vere. Tu je bil prvi korak do brezverstva.

Po teh reformatorjih so prišli racionalisti, to so možje, ki so zavrgli sv. pismo ter postavili razum človeški nad božje razodetje, rekoč: Ako so reformatorji zavrgli živo besedo božjo, zakaj bi se mi vezali na mrtve besede sv. pisma? To je bil drugi korak, a ne zadnji.

Prišli so revolucionarji v minolem stoletju ter klicali celemu svetu: Ker ljudstvo ne potrebuje

cerkve in njene besede, ker so racionalisti zavrgli sv. pismo, torej tudi ne potrebujemo Onega, ki je razglasil sv. pismo — ne potrebujemo Boga! To je bil tretji korak do ateizma ali brezboštva. Klicali so svetu: „Ti človek si sam svoj Bog, nikomu nisi podložen, sam svoj si gospod, tvoj zakon je „svo-b-o-d-a“! In tiste, ki so človeštvu skušali vzeti vero, odstaviti Boga ter človeka proglasiti za gospoda boga, imenujemo liberalce. To so oni lažipre-roki, ki še danes lahko vernim ljudem obetajo srečo na svetu brez Boga in vere, ki sovražijo cerkev in njene služabnike

Liberalni nauki o neodvisnosti človeka od Boga in Njegovih zapovedij so provzročili grozen prevrat na verskem, političnem in narodno-gospodarskem polju, človeštvo pa, posebno delavske stanovne pahnili v revščino in nesrečo. Poglejmo, ali je to istina!

a) Liberalizem v obče tudi, da je vera zasebna stvar, da vera s politikom nima nobene dotike in da se torej duhovniki ne smejo vtikati v politiko. A šli so dalje. Liberalci so proglasili državo za brezkonfeszionalno, to je, brezversko. Povsod poskušajo krščanski nauk, vero v pravega Boga, vreči iz vseh šol. To so že storili na Francoskem, poskušali na Laškem in tudi pri nas. Vpeljati hočejo civilni zakon, poroko pred županom! To se je liberalcem posrečilo skoraj povsod, in ravno sedaj so napeli vse sile na Ogerskem, da dosežejo svoj namen.

Iz tega židovskega liberalizma krivi nauki zašli so tudi pri nas mnogim v kri in — meso. Navlekli so se liberalnega duha zunaj, na višjih šolah, nalezli so se te kuge iz židovskih časnikov in knjig. Ali ne kričé povsod pri nas: Kaj ima duhovnik opraviti pri volitvah! Kaj njega briga javno življenje! Kaj se on vtika v naše stvari itd. Može slovenski, mi duhovniki smo kri vaše krvi, rojeni z malimi izjemami pod kmetijskimi strehami, poznamo vaše gorje, vaše potrebe! Dolžnost naša je, da vam odpiramo oči, kažemo prijatelja in neprijatelja. A tudi pravice imamo, da stopamo v javnost, vsaj toliko pravice, kakor oni, ki izza plota kamenje in blato mečejo na nas! Ali nismo državljani, ali smo izgnani iz človeške družbe? V Nemčiji, Belgiji in celo v republikanski Franciji stoji katoliški duhovnik v prvih vrstah v političnem boju za blagor, koristi ljudstva, in teh političnih pravic si tudi mi slovenski duhovniki na Kranjskem ne damo kratiti. Zakaj pa istih pravic domači naši nasprotniki ne odrekaajo našim sobratom v Istri in Koroški. (Dalje sledi.)

Skupščina neodvisne stranke.

Iz Zagreba, 27. oktobra.

25. oktobra se je zbralo v Zagrebu do 400 odličnih privržencev neodvisne narodne stranke, med njimi posebno mnogo duhovnikov iz Slavonije, da razpravljajo o važnih zadevah te stranke. V dvorani streljaškega društva se je začela razprava pod predsedništvom Janka Grahora, zagrebskega veleobrtnika, ob 10. zjutraj, pa je trajala do ene popoldne. Glavne resolucije, sklenjene na tem sestanku so sledeče:

1. Neodvisna narodna stranka se drži verno programa, ki so ga njeni poverjeniki sklenili s stranko prava, naslanjaje se pri tem seveda vedno na zakonski članek 42, sklenjen v hrvatskem saboru leta 1861, potem na razpravo hrvatske regnikolarne deputacije od l. 1866 ter na adresu stranke, v kateri se je razpravljalo v saboru 15. januarja l. 1884.

2. Skupščina potrjuje predloženi uravnavni statut ter izvoli eksekutivni odbor od 15 rednih in 4 namestne člane.

3. Skupščina se izjavlja proti civilnemu zakonu ko bi se le ta imel uvesti tudi na Hrvatskem.

4. Skupščina odobri podpiranje društva za pospeševanje gmotnih koristij kraljevine Dalmacije ter društva sv. Cirila in Metoda v Istri.

5. Skupščina sklene zbiranje prineskov za spomenik pokojnemu klubskemu predsedniku in zgodovinarju Frančišku Račkemu.

6. Skupščina se izjavlja tudi v bodoče držati „Obzor“ za svoj organ ter priporoča podpirati ne samo list, nego tudi dioničko tiskarno, kjer omenjeni list izhaja.

Vse navedene resolucije so bile sprejete enoglasno. Mnogo privržencev neodvisne stranke izjavilo se je pismeno, da so složni z vsemi resolucijami, ki se na tej skupščini sklenejo. Posebno oduševljeno je sprejela skupščina tako izjavo od feldmaršallajntanta Jurija Jelačića, brata pokojnega bana, ki radi starosti ni mogel priti v Zagreb. Pri banketu, ki se je

obdrževal posle sestanka, nazdravljalo se je Nj. veličanstvu cesarju in kralju, svet-mu očetu papežu škofu Strossmayjerju in bratinskemu narodu srbskemu.

Kakor je videti, želi neodvisna narodna stranka, da se vzdrži sporazumljenje s stranko prava, kar je za naše odnošaje velikega pomena. Vendar nas je strah, da se stranka prava ne bode mnogo ozirala na omenjene resolucije neodvisne stranke, pa da bi mogla s svojo preveliko brezobzirnostjo slogi med opozicijskima strankama le škoditi. Če je bila Hrvatom sloga kedaj potrebna, gotovo je tudi v sedanjem položaju; zato se tisti, ki se jej v današnjih okolnostih protivi, ne more smatrati pravim domoljubom, pa če še toliko o domoljubju govori. Hrvate more iz sedanjega položaja rešiti le sloga in zato je ona v prvem redu potrebna, a vse drugo za sedaj na stran. Ko pa se rešimo našega sovražnika ter zagotovimo našo bodočnost, kar se dá pa le po slogi doseči, potem se bodo domače zadeve že dale urediti po potrebi in zahtevanju samega naroda. Sloge, in nič drugega nego sloge nam je treba, in dosegli bomo svoj cilj.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. novembra.

Proti gimnaziji v Celju se nadaljuje boj mej Nemci in nemškutarji. Vedeli smo, da graški mestni zastop v tej stvari ne ostane osamljen. Njegovemu protestu se je pridružil mestni zastop v Ptuj. Dne 29. m. m. je vsprejel resolucijo, v kateri pravi, da slovenske gimnazije nameravana osnova ne izvira iz kake resnične potrebe. S to gimnazijo se bodo narodna nasprotja na Dolenjem Štajarskem le povečala. Mestni zbor zatorej pozivlje državnega poslanca dr. Kokoschinegga, naj v državnem zboru glasuje proti osnovi slovenske gimnazije v Celju. — Ta resolucija nima posebne pomena, kajti dr. Kokoschinegg bi bil tako glasoval proti slovenski gimnaziji v Celju. Zanimivo je pa, da se ptujski mestni zbor ne obrača do vseh nemško-liberalnih in nemško-narodnih poslancev, naj se uprejo novi gimnaziji v Celju. Morda ptujski gospodje nimajo več pravega zupanja v zjedinjeno levico.

Prememba vlade v Srbiji. Govori se, da je odstopil ministerski predsednik Nikolajević, ker mu kralj ni hotel izpolniti želje, da bi zabranil vsako vplivanje njegovega očeta na javne zadeve. Ministerski predsednik je zahteval, da se naj finančnemu ministru Petroviču naroči, da naj s kraljem Milanom ne ruje proti vladí. Ravnatelj državnih monopolov Velković naj se odpusti. Kdor pozná kralja Milana bo lahko spoznal, zakaj se je družil baš s Petrovičem in Velkovićem, ki imata denarne stvari v rokah. Ko je Nikolajević videl, da kralj ne ustreže njegovi želji, je dal ostavko in tudi državno svetništvo odklonil, ki mu jo je kralj ponujal. Dobi samo pokojnino, ki mu gré kot večletnemu profesorju na veliki šoli.

Hohenlohe-Langenburg. Novi namestnik alžaskotarijski ni katolik, kakor se je sprva zatrjevalo. Bil je celo član vitemberške deželne protestantske sinode.

Pariški socijalisti hoteli so na vseh svetnikov dan prirediti veliko demonstracijo na pokopališču, koje je jim zabranila policija. Dovoljeno jim ni bilo govoriti na grobih somišljenikov.

Nova španjska vlada bode sestavljena iz levičarjev in desničarjev. V gospodarskem oziru bode baje za varstvene carine, ali zaradi tega pa vendar ne bode vsak način proti trgovskim pogodbam. Ravnala se bode po tem, kar ugaja interesom dežele. Kar se tiče Cube, bode nova vlada skušala doseči z lepa kako spravo.

Belgija. V Belgiji osnuje se posebno ministertvo, ki se bode imelo pečati s samo delavskimi zadevami. Volitve so pokazale, da so delavci tak faktor, s katerim je vsekako treba računati. Poleg tega se bode pa belgijski parlament pečal z raznimi socijalnimi reformami. Kralj je že pritrdil nekaterim načrtom. Lovanjski poslanec Nyssens bode novi delavski minister. Ta portfelj so ponujali Beernaertu, ki ga je pa odklonil. On sploh ne misli vstopiti v ministerstvo. Dne 1. t. m. imeli so posvetovanje socijalistični poslanci v Bruselju, kake politike se bodo držali v zbornici. Ker so za katoličani najmočnejša stranka, bodo morali priti s kakimi pozitivnimi predlogi, ako nečejo zgubiti pri volilcih popularnosti.

prijatelj in hvaležni njegov učenec. In kaj se ga ne bi? Marljiv kot čebelica, in skromen kakor vijolica, živel je, da koristi drugim. Pod njegovo priprosto redovniško haljo utripalo je neizmerno blago srce, a to je prenehalo biti. Ni te več med nami, dobri moj učitelj, vendar tvoj spomin ostane. Povrni ti stotero Bog, kar si mi dobrega storil, mili dobrotnik!

* * *

Vseh mrtvih dan! Ni je vasice v najbolj oddaljenem gorskem zakotju, kjer se danes ne bi slavil spomin pokojnikom. Kaj sem rekel vasice? Vsaka hiša, da celo vsako človeško srce, če je sploh kaj človeškega v njem oplakuje danes svoje sorodnike, prijatelje in znance. Venčajo se grobovi, prižigajo lučice, dasi ni vselej to svdok pravega spomina. Po velikih mestih bode se danes razvil ves kras na pokopališčih, a kdo ve, če ni ondi manje žalosti in manj pravega spomina, kakor pa v kakovi priprosti vasici? A če je tudi kje grob »kjer križ, ne kamen ne stoji«, kjer ni vencev niti lučic, kjer ni ljudi, kateri bi nad njim plakali, tudi tak grob ni zapuščen. Oni, kateri vse vidi in vse zna, kateri je vseh nas najbolji Oče, spomnil se bode tudi onega, kateri v takem grobu počiva...

Belgijski socialisti jako pridno agitujejo po deželi. Pred volitvami so razširili nad 2 milijona brošur mej ljudi. Veliko svobodo zborovanja v Belgiji so socialisti dobro izkoristili. Vsako nedeljo se jih je več peljalo na kmete na biciklih. Nekateri so po maši mej kmeti prebivalstvo razdeljevali brošure, jeden je pa začel govoriti pred cerkvijo. V nekaterih krajih so jo morali potegniti pred razsrjenimi kmeti, ne da bi bili kaj opravili, drugod so pa našli zopet verne poslušalce. Volitve so pokazale, da delovanje socialistov ni bilo brez uspeha. Le redki so bili kraji, kjer bi se ne bilo oddalo nič socialističnih glasov.

Katoliška delavska družba v Idriji.

Iz Idrije, 29. oktobra.

Katol. del. družba v Idriji slavila je večerajšjo nedeljo obletnico svojega obstanka. Ko smo pred letom dnij pisali poročilo o njeni ustanovitvi, risali smo sicer z veseljem naidušenost, ki se je razodevala v rudarskih krogih radi ustanovitve te prepotrebne družbe, a na tihem nas je napolnjevala skrb radi negotove bodočnosti; bode li imela obstanek ta navdušenost, bode li zvestoba, katero smo si obljubovali segajoč si možko v delavne desnice, ostala trdna in nepremakljiva; bode li družba sama imela moč življenja, se ji li ni bati prerane smrti vsled nedostatka gmotnih sredstev, dobro vedoč, da med nami ni Krezov, ni Rotšildov, ker si moramo vsi z delom služiti svoj kruh?! Takih in enakih skrbij bilo je polno naše srce in to povsem opravičeno; vsaj nas uči vsakdanja skušnja, da je ustanovljanje in ohranjanje društev v današnjih dneh težavna, nevhvaležna naloga.

Danes, po preteku jednega leta, zamoremo reči: Hvala Bogu, cesar smo se bali, se ni zgodilo, blagoslov božji je očitno spremljal našo družbo. Večerajšnja obletnica bila je neovrgljiv dokaz, da družba stoji na krepkih nogah, in da vživa vsestranske simpatije.

Prostorna pivarna „pri črnem orlu“ bila je že ob pričetku veselice do zadnjega kotička zasedena; mnogo jih je odšlo, ker sploh nobenega prostora dobiti niso mogli. Prvi načelnikov namestnik, gospod paznik Jakob Likar pozdravi v lepih besedah v obilnem številu zbrano občinstvo, osobito se mu raduje srce, ko vidi, da je mnogo gostov s svojo prisotnostjo počastilo katoliško delavsko družbo. V dobro premišljenih besedah razvija misel, da je naša družba prvi sad I. slovenskega katoliškega shoda med delavci v naši ožji domovini, na to smemo biti ponosni, tega prvenstva nam nihče odvzeti ne more. Delali smo v prvem letu svojega obstanka, kolikor smo najbolje vedeli in znali; družba naša podajala je svojim udom dobrega, skrbno izbranega berila v knjigah in časopisih; tega se nam ne bode treba nikedar kesati; da, še oni trenotek, ko bode mrzla mrtvaška rosa pokrivala obledelo naše čelo, bode nam to v veliko tolažbo, da smo imeli vedno le dobro, izbrano berilo. Res nekako tesno nam je bilo lani pri srcu, ko smo bili še sami, a letos je vse drugače; veselje napaja nam srce naše, ko vemo, da so si naši bratje, premogarji v Zagorju ob Savi, po našem vzgledu osnovali drugo katol. delavsko družbo na Kranjskem; sledila je kmalo potem tretja sovrstnica: Katoliško delavsko društvo v Ljubljani, katero se je v kratkem času svojega življenja tako okrepilo, da nadkriljuje po svojem številu vsa druga jednaka društva. Ne samo delavci, temveč tudi sploh vsi slojevi človeške družbe spoznali so potrebo, iskreno se okleniti načel sv. katoliške vere in jih javno v svojem delovanju spoznavati. V tem smislu ustanovili so si slovenski učenjaki „Leonovo družbo“, in plemeniti visokošolci po silnem naporu in skorej nepremagljivih ovirah krasno vzbajajočo „Danico“. Neizrekljivo prijeten čut nam napolnjuje srce, ko vidimo, da nam je v teku jednega leta prirastlo toliko prijateljskih društev, deloma v bratovskih delavskih vrstah, deloma v odličnih učeniških krogih slovenske inteligence. Eđinost v veri, v načelih, v javnem življenju naj družji vse te prelepe sadove I. slov. kat. shoda; bratovska edinost naj edini sploh vse Slovence, ki naj vsi z zedinjenimi močmi delujejo v blagor mile naše domovine, držeč se vedno vzvišenega gesla: Vse za vero, dom, cesarja!

Mogočni živio-klici zadoneli so po veliki pivarni, ko je gospod govornik končal svoje besede in stoje je poslušalo zbrano občinstvo cesarsko himno. Veselica vršila se je potem natančno po vspeh; vrolo prednašane deklamacije žele so splošno pohvalo, neradi bi jih drugo pot pogrešali. Družbin odbor je

pač modro ukrenil, ko si je pred letom dnij pridobil g. Fr. Bajca za glasbenega učitelja; svojo spretnost v pouku in svoj fini muzikalni čut pokazal je/on z svojim pevskim zborom v neprelabkih A. Nedved-ovih skladbah: Avstrija moja in Lahko noč. Dr. J. Krek-ova veseloigra: Pravica se je skazala, bila je biser vsega večera. Prvo in najpotrebnejše, kar se mora od gledališkega igralca tirjati, predno se mu dovoli očitno nastopiti na oder je, da se do cela in prav gladko priuči svoji nalogi, ako te ne zna, je vse njega kretanje šušmarija ne pa igra. V tej zadevi moramo naše vrle igralce prav posebno pohvaliti; prav gladko so se priučili svojim nalogam, vse je šlo kakor bi olje teklo. Sami ne verno, koga bi najbolj pohvalili; spretnega aranžerja g. J. Brusca, kot že davno poznano izborna moč, a tudi vsi drugi igralci so tako lepo igrali in peli, da smo dolžni vsem prav posebno hvalo očitno izreči. Ravno polnuoč je bila, ko je bila igra končana; prvi načelnikov namestnik gospod Jakob Likar izpregovori še par krepkih besedi in prebere pozdrav, ki je družbi došel telegrafičnim potom od ljubljanskega katol. del. društva. Gromoviti „živio“ zaori po dvorani, ime Trtnik-ovo (predsednika ljubljanskega katol. del. društva) je neizrekljivo simpatično vplivalo na zbrano množico. Veselice naše spomnili so se tudi nekateri č. gg. ljubljanski bogoslovci, ki so družbi darovali 3 gold. obžalujoč, da jim ni mogoče veselice se osebno udeležiti. Bog jim povrni njih dobroto! — Premotrjuoč ta res velikanško krasni izid prve obletnice naše katol. del. družbe moramo si čestitati h prelepemu ugledu, katerega si je pridobila v dokaj kratkem času.

Vsi stanovi človeške družbe bili so pri obletnici zastopani, najlepša harmonija spajala je cvet idrijskih meščanov s krepstjo idrijskih rudarjev; vedno bolj se uvideva, da si naša katol. del. družba pridobiva vedno več in več prijateljev, ker vedno širše kroge prešinja zavest, da si je ta družba stavila zadačo spajati in ediniti vse one, ki so blage in dobre volje v krasno vbrano harmonično celoto na podlagi načel sv. katoliške vere. V to, da se ta divno lepi namen tudi v bodočnosti vedno bolj in bolj dosega: Pomozi Bog!

Koledar

za 45. teden leta 1894.

Nedelja 4. nov. 25 pobink. evang.: Vihar na morju, Mat. 2.; Karol Borom. šk. Ponedeljek 5. nov.: Emerik vojvod. Torek 6. nov.: Leonard spoz. Sreda 7. nov.: Prosdocius šk. Četrtek 8. nov.: 4 venčani muč. Petek 9. nov.: Božidar muč. Sobota 10. nov.: Andrej Avel. spoz. — Lunin spremin: Prvi krajec 5. nov. ob 4. u. 14 m. popold. Solnce izide 5. ob 6. u. 53 m., zaide ob 4. u. 36 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. novembra.

(Sloenci in isterske razmere.) Kakor kažejo zadnja poročila, udali so se na Dunaju grožnjam isterskih razgrajalcev, škilečih vedno čez mejo in tlačena bo v Istri še zanaprej v svoji pravicah slovenska raja, vsikdar zvesta svojemu vladarju in državi! Slovenski poslanci so storili v državnem zboru do zdaj vse, kar so mogli, v obrambo pravice in jednakoopravnosti. Poslanec Klun s tovariši in poslanca Spinčič in Alfred grof Coronini so po dvakrat interpelovali v zbornici in tudi sicer vse storili, da se izvede ravnopravnost tudi v Istri. Kakor se kaže, bilo je vse brez uspeha. — Ako pri tem ostane, tedaj po našem mnenju noben slovenski poslanec ne more več ostati v koaliciji, s katero naj se podpirajo take določbe. Mi ne vemo, kaj nameravajo storiti slovenski poslanci v koaliciji, a za-se vemo, da s koalicijo, ki bi podpirala in vzdrževala take kričeče razmere, ne moremo, in nečemo biti prav v nobeni zvezi.

(Shod italijanskih županov v Trstu.) Iz Trsta, 2. novembra. Včeraj prišli so v Trst isterski župani v namen, da zajedno s Trstom protestujejo proti dvojezičnim napisom. Hoteli so pred namestnika, ki je pa odpovedal sprejem. Danes opoldne zbrali so se vsi v mestni dvorani na četrturto sejo, ki pa ni imela drugega namena kot le to, da domačini uporabijo priložnost, ter demonstrirajo zoperj Slovence. Za časa zborovanja, kot na dano povelje, kričala je pred zborom zbrana množica: „Evviva Istria italiana“, „Evviva Lega Nazionale“ itd. Ko je pa mestni župan raz balkon mestne hiše ljudstvu predstavljaj pojedinne isterske župane, jih je ljudstvo — največ šolska mladina — burno pozdravljalo. Največ je bil proslav-

ljan piranski župan. Komedijska se je končala okolu 1. ure.

(O volitvi.) Iz Planine, 31. oktobra. Pri nas so se vršile volitve volilnih mož dvakrat. Že pri prvi volitvi je zmagala konservativna stranka z lepo večino, skoravno so bili nasprotniki napeli vse svoje moči, rabili vsa mogoča sredstva in zvijače, da bi vsaj par svojih mož spravili med volilne može. Toda ta poraz jim ni bil še dovolj. Mislili so si, ako prvič ni šlo, pojde drugič. Zato so vložili pri sl. c. kr. okr. glavarstvu ugovor in dosegli, da so se razpisale nove dopolnilne volitve, toda le za dva moža, ne za vseh sedem. A sedaj so se liberalci še bolj opekli, ko prvič. Naši možje so prišli še v večjem številu na volišče, tako da je nasprotna stranka propala z veliko večjo manjšino, ko prvič. Vedeli smo, da „Sl. Narod“ ne bo zatajil svoje jeze nad tem dvojnimi porazom svojih somišljenikov, a da se bo na tako surov način maščeval, tega nismo pričakovali. Dne 29. oktobra je namreč prinesel daljši dpis, v katerem je nakopičil vse polno psovok in sumničenj zoper notranjsko duhovščino; posebno izliva svoj žolč nad č. g. planinskim župnikom J. Podbojem, ki je liberalni stranki v Planini prekrizal vse nade in načrte. G. župnik si je na svojih težavnih službah še kot kapelan nakopal hudo bolezen „trganje po udih“, ki ga včasih tako hudo napade, da se po več dnij še ganiti ne more iz postelje. A da mu zaradi tega dopisnik iz Planine v „Slov. Narodu“ očita, da ne opravlja svojih stanovskih dolžnostij, to je že skrajna podlost in surovost. G. dopisnik sam vé, da se je zlagal na vsa usta, ko le to zapisal. Kolikokrat pride g. župnik, komaj da nekoliko okreva, z obvezanima rokama in šepajoč pred oltar, na prižnico ali v spovednico, ko bi se v takem stanu, s takimi bolečinami marsikdo še s postelje ne upal. Vsa župnija planinska mu lahko da častno priznanje, da svoje cerkvene dolžnosti v kljub boleznim opravlja tako izvrstno, kakor malokateri. Gospodje od nasprotne stranke v Planini naj bi včasih tudi v cerkev prišli in bi se gotovo o tem sami prepričali. Zakaj pa da je ravno sedaj ob volitvah g. župnik bil zdrav in ne bolan, tega vam ne moremo povedati. Toda veseli smo bili tega vsi, razen liberalcev. Iz srca želimo g. župniku, da bi popolnoma ozdravel in da bi tudi ob prihodnjih volitvah bil tako čil in krepak, kakor letos. Kadar ob volitvah razne stranke tréjjo jedna ob drugo, je umevno, da se zmagovalka raduje dobljene zmage, zlasti ako je bil nasprotnik močan in številen. V St. Petru se je bajé potrošilo za jed in pijačo naprednjaške stranke 400 glđ. Tudi v Planini je neki napreden agitator že dan pred volitvami pripovedoval, da ima njegova stranka za slučaj zmage na razpolago dva polovnjaka vina in 200 glđ. denarja. Izrazil se je tudi jeden velikašev nasprotne stranke pri odhodu iz Planine: „Kadar mi zmagamo, pojedli bomo tri prešiče in jednega vola.“ — Na Rakeku so napredni volilci svoj poraz in svojo jezo pozno v noč poplakovali. Ali nam more torej kdo zameriti, ako smo tudi mi obhajali svojo zmago, katera nas je vse navdušila? Glavo bi stavili, da bi bili vi v slučaju zmage desetkrat toliko popili in najmanj polovico invalidov imeli, saj je obetal glavni načelnik agitacij na Notranjskem, kateri smatra to opravilo za poseben „sport“: „Ako bodo naši izvoljeni, poteklo bo vina, da nikdar poprej toliko.“ O nezmernosti v pijači, kot vzroku materijalnega in duševnega propada, bodo torej še in še pridige. Vsak mora obsojati, ako se kak volilec nedostojno obnaša na volišču, in nihče ne more zameriti voditelju volitve, ako tacega odstrani. Moti se pa dopisnik, ako misli, da je bil volilec, katerega omenja, pijan. Mož je po naravi malo bolj šaljiv, mislil je, da sme svoje burke in šale tudi pri volitvi uganjati. Besede, katere je rekel pri volitvi, pa se niso glasile: „Živ in mrtev farški“, temveč: „Živ in mrtev pod papežovo zastavo.“ Besedo „farški“ ste le vi sami pridejali, g. dopisnik, ker je vašim ustom bolj vajena in tudi primerniša vaši oliki in zlogu „Slov. Naroda“. Sicer pa, ako se vi nad tem volilecem spodtikate, kaj pa porečete o nekem volilecu svoje stranke, ki je med volitvijo v veži ne kričal, ampak tulil kot divja zver? Kaj porečete o drugem svojem pristašu — še mladeniču — ki je pred občinsko hišo napadel skušenega moža-volileca z besedami: „Proč s šuštarji! Kaj imajo šuštarji tu opraviti?“ In če na Rakeku ljudje, ki se med narodno inteligenco štejejo, konservativne volilce s priimkom „far“ pitajo, kako morete priprostemu možu zameriti, ako ne devlje vseh svojih besedij na tehtnico? Vaša trditev, da so bili naši volilci na vse zgodaj

pijani, je ali premissljena, hudobna laž, ali pa ste se velicega števila naših volilcev tako prestrašili, da se vam je vse narobe videlo. — Sicer pa si bodo naši poštenci možje z Rakeka in drugih vasij to očitauje dobro zapomnili, in upamo, da boste s svojo agitacijo pri njih prihodnjč še veliko manj opravili, kakor ste letos. — Ako sedaj stare ženice po Planini govoré, da bo g. zdravnik službo zgubil, ker ni bil na strani župnikov, za to vendar ne morate g. župnika odgovornega delati. G. zdravnik naj le sam to ž njimi obravna. Saj zdravniške službe ne oddaje g. župnik planijski, kateri je pa sploh toliko svobodoljuben, da pusti vsakemu lastno prepričanje. Kdor je volil po njegovem predlogu, prav, kdor je volil drugače, mu tudi ni zameril. Gosp. zdravnik in g. župnik pa v politiki in še v marsičem drugem nista bila jedinih mislij — niti ne bosta. — „Verodostojni vir“, iz katerega je zajel nedavno „Slov. Narod“ poročilo, da g. Franc Modic ni pravi kandidat konservativne stranke, ampak da tiči za njim g. župnik Podboj, torej le noče priti na dan, ampak dopisnik se hoče iz pasti, v katero se je sam vjel, s tem izmuzati, da na dan spravlja kandidaturu g. Podboja iz leta 1889. Družba sv. Cirila in Metoda je od g. župnika Podboja gotovo že večkrat stotak prejela, a v „Slovenca“ razpisano darilo se jej za sedaj — žal — ne more odšteti, ker je g. dopisnik za konkretni slučaj letošnje volitve še vedno na dolgu z dokazom svoje trditve. Da smo v Postojini padli s svojim kandidatom, je hudo, a da smo v Planini zmagali, nam bo vse leto srce hladilo. Prihodnje leto bomo zopet kljuko vlekli. Kdo jo bo iztegnil — he?

(Z Notranjskega.) 31. oktobra. Čudno bi bilo, ako bi bil »Sl. Narod« zamolčal tudi prijetne vesti iz Postojine, da so na dan volitve imeli konservativci svoj obed »pri Dóksatu«. Kaj tacega so mu pravi ocvirki, pri katerih si oblizne vse prste. Ne bodem izgovarjal konservativnih volilnih mož; vsak gre v gostilno, kamor mu drago, najraje seveda tja, kjer ga ne sprejmó s kislim obrazom in porogljivim smehom, ampak s prijazno gostoljubnostjo. In — vam je li čisto iz spomina delikatesa, ki je bila Modičevim volilcem lani namenjena? Mi jo sicer s slastjo uživamo, le na posten dan ne. Tudi letos se nam je baje pogrevala; že 14 dnij pred volitvijo se je jeden iz nasprotnega tabora ponorčeval z našim možem: »No, hoste šli zopet obirat v Postojino svinjsko glavo brez mesa?« Pa da bi hodili na take gostije? Ne, prepuščamo jih prav radi domačim obiskovalcem narodnih gostiln. — Tudi nismo še pozabili, kakó je pri neki volitvi truma zmagonosnih liberalcev, pomnožena s tolpo pohajačev, prirogovila v gostilno, kjer so sedeli konservativci ter jih izzivala. Čemu se izpostavlja inzultacijam? Mnogi konservativni volilni možje so odšli takoj po volitvi na kolodvor ali na vozéh proti domu, nekateri pa so se utaborili v gostilni, kjer so bili prijazno sprejeti in so v miru použili svoj obed. Imeli so se prav dobro in navduševali se za prihodnje boje. — Kar se pa tiče praktičnega katoličanstva, mislimo, da ni velicega razločka mej naprednjaki in nemškutarji v Postojini ter da niti jedni niti drugi ne delajo gnječe po cerkvah.

(V Trnovem na Notranjskem) je bilo v nedeljo 28. t. m. po popoldanski službi božji slovesno blagoslovljeno novo lepo poslopje dekliške štirikazrednice č. šolskih sester de Notre Dame. Krasno in prostorno hišo so vrle redovnice po velikem trudu in z mnogimi žrtvami postavile same. Gospod J. Valenčič ustanovnik je daroval v ta namen 1000 glđ. in nekaj drugih blagih dobrotnikov je darovalo manje svote. Vendar čaka še mnogo skrbi č. šolske sestre, predno bo velika svota popolnoma izplačana. Slovesnost blagoslovljenja je bila lepa in ginljiva. Po blagoslovu so deklince pele in deklamovale, in č. g. dekan je starišem na srce pokladal, naj otroke pridno v šolo pošiljajo ter naj bodo hvaležni častitim redovnicam, katere tako materinsko za njih skrbijo, ter so jim zdaj tako lepo hišo postavile.

(Liberalna surovost.) Z Rakeka se nam poroča: Na Rakeku je nasprotna stranka po drugem porazu v Planini pri »Žlincu«, kjer so se bili sošli naši volilci po prihodu z volišča, napala tako surovo naše volilce, da je morala poseči vmes žandarmerija. Prišli so, nahujskani od liberalnih rakovskih »magnatov«, v gostilno razbili s stolom svetilnico, da se je veliko petroleja razlilo po zeljnatih glavah, ki so bile pripravljene za ribanje in

se tako storilo precej škode. Žandarmerija je stvar naznanila dalje. Kdo torej seje prepri, gospoda liberalna? Tukaj pometajte in skrbite, da svoje volilce navadite dostojnosti, ne pa, da jih hujskate k divji surovosti!

(† P. Leonard Veršič.) Iz Reke se nam piše: Dne 30. oktobra ob 4. uri v jutro je previden s svetimi zakramenti za umirajoče umrl P. Leonard Veršič, kapucin in vikar na Reki. Rajni je bil rojen pri Sv. Treh Kraljih v Slov. Goricah l. 1865, posvečen l. 1889. Bil je vzoren redovnik. Pokoj njegovi plemeniti duši!

(Iz Cerknice.) Mojster pa je ta dopisnik „Narodov“ iz Cerknice, vskliknil sem, ko sem prebral izrodke njegove nad vse bujne domišljije. Izmisli si Vam je celo pridigo, s katero sta cerkniška kapelana ljudstvo „hujskala in begala“ ter klicala „ogenj in žveplo“ na nasprotnike. Da sta ljudstvu priporočala može, ki so za poslanca Modica, in da sta zatrjevala, da je vsak katoličan v svoji vesti zavezan glasovati za moža, ki se tudi javno prizna h katoliško-narodni stranki, to je istina, ki je ne ovržete vsi „liberalni magnatje“. Kdo je večji prijatelj ljudstva, o tem naj dopisnik izvé britko resnico, da liberalci še nikdar niso bili prijatelji kakega naroda in nikdar ne bodo. Kar zadeva „krščansko ljubezen“, o kateri govorite, je to samo liberalna fraza, ki se je že zdavnaj obrabila. Mi vemo, da smo dolžni ljubezen skazovati do vsakega človeka, torej tudi slovenskim liberalcem in jo tudi skazujemo. Kakšne pojme ima dopisnik o „katoliških možeh“, ni težko uganiti. Najbrž spada med tisto vrsto, ki pravi: jaz ne maram za cerkev, ne grem k sv. maši, ne grem k spovedi, ne poslušam svojih duhovnikov, toda — katoličan sem z dušo in s telesom! Bržkone mu smrdi vse, kar je katoliško, toda da ni dober katoličan, tega mu ne smeš reči, kakor se je ravno ob volitvah zgodilo, ko je nekdo oblastno trdil: saj sem tudi jaz kristijan in je slastno založil — v petek — meseno klobasico v usta. To je bila pač najlepša ilustracija njegovega „kristijanstva“. — Kako po pasje (cinično) se je zasmehovala ravno ob volitvah molitev, o tem molčimo in vsak tudi najbolj priprost kmet lahko spezna, če ima le zdravo pamet, kdo „vzgaja brezverce“. To ste vi, gospóda liberalna. Najbolj zanesljivo znamenje, po katerem se spoznate, je to, da vam je zoperno vse, kar je katoliško. Dovolj gospóda! Tudi mi živimo med priprostim narodom, ki ga bolj ljubimo kot vi in torej ne pustimo, da bi liberalno zmoto vanj zanesli in če ste tudi vi pri miru, mi ne bomo, dokler ne zapoje liberalizmu mrtvaški zvon in dokler tudi v javnih zadevah ne obveljajo načela katoliška, ki se z liberalnimi nikdar ne bodo sprijaznila kakor ne noč in dan! Ker hočemo, da sveto ostane, kar ima sveto ostati, zato bomo stali kakor doslej — vselej! Volilec.

(Osuševanje.) V smislu deželnega zakona gledé osuševanja ribniških in kočevskih kotlin se bodo 3., 4., 5. in 6. decembra vršile komisijske obravnave na licu mesta. Načrti požiralnikov bodo te dni v občinski pisarni v Kočevju razstavljeni na ogled.

(Na dopis iz Vrem) pripomnimo, da se notica o ondotnih šolskih razmerah nanaša na nadučitelja Grossa, ki je sicer že davno v Štrekljevec prestavljen bil, a na našo žalost še ni iz Vrem zginil.

(Dar.) Gospod Janez Dovgan dal je za Marijanišče namesto venca po umrlem gosp. Žigi Bohincu 5 goldinarjev.

(Z Rakeka.) Nasproti »poslanemu« v »Slov. Narodu« v 247. številki, naj svet izvé resnico, da je gospod nadučitelj z Rakeka pri drugi volitvi v Planini se pokazal pristnega liberalca, ker je četudi bolj natihoma in na ušesa, volil liberalno, pa odšel je z »dolгим nosom«. Dovolj!

(Pozno cvetje.) Iz Črnege grabna: Pišejo Vam iz več krajev, da vidijo jablane cvesti, pred par dnevi sem videl spomladanske cvetice cvesti, kakor trobentice, primulo acaulis in teloh, Helleborus niger, tudi nekaj nenavadnega v tem času.

(Nesreče.) Dne 26. okt. je utonil v Bistrici dveletni sin Antonije Dragar iz Preloga v kamniškem okraju. — Isti dan so otroci zažgali v skednju Marije Kočevar iz Nestopljevsi v črnomaljskem okraju. Pogorela so vsa poslopja z živežem in krmo. Škode je do 3000 glđ.

(Mrtvega) so našli dne 27. pr. m. 52 letnega Lukeža Slabeta in Zagorja v vrhniškem okraju; bival je sam v svoji koči. Zadel ga je mrtvoud.

(Električen človek) je najnovejša ameriška iznajdba. Po ulicah nevjorskih se nekaj časa sem sprehsja nekaka 2 metra visoka podoba, katero elek-

trika premika in katera popeva angleške pesmi ter oddelke iz laških oper. Ta človek premika noge, roke in glavo skoraj tako kakor pravi človek in prehodi po 18 kilometrov v eni uri. Dečko nosi dolg frak, belo ovratnico, ima železne čevlje z debelim usnjatim podplatom. Premikanje nog in rok se vrši z največjo natančnostjo, zato podoba, katera zelo hitro stopa nikdar ne zgubi ravnotežja. Kadar poje odpira in zapira usta kakor govoreči človek. Da bode to električno čudo kmalu služilo reklam, ni dvomiti. Kmalu bode po ulicah nevjorskih hvalilo kako novo milo ali pa kako izvrstno črnilo za čevlje. Slednjič si je morda najeme tudi kaki ameriški poslanec, kateri ne sedi rad v zbornici, da bode mesto njega govorilo pri velikih debatah.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Gimnazijskemu učitelju Al. Tavčarju se priznava naslov profesorja ter se definitivno potrdi. — Dovolj se poldnevni pouk v 2. razredu v Kostanjevci in v Leskovcu. Metelkove premije so dobili gg. nadučitelji: J. Barlé v Šmihelu, V Levstik na Vrhniki, Jos. Medic v Boh. Bistrici, Ant. Ozimek v Dolenjivasi, Al. Račič v Boštanju, Nik. Stanonik v Selcih; premije razdruženega društva za vrtnarstvo so dobili nadučitelji gg. Ant. Skala v Vipavi, Ivan Toman v Moravčah in Jos. Windisch v Lienfeldu.

(Namesto venca) na grob č. g. semeniškega podvodje Žige Bohinca darovali so za »katoliški sklad« nekateri ljubljanski č. gg. duhovniki 78 kron.

(Misijon.) Iz Maribora 2. novembra t. l. Na praznik vseh svetnikov se je v semeniški cerkvi sv. Alojzija začel sv. misijon, katerega vodila č. gg. jezuita Fr. Doljak in Mih. Tomazetič in ki bo trajal 11 dnij. K pričetni slovesnosti ob pol šestih zjutraj so tudi prišli preč. g. knezoškof. Po slovesnem sv. opraviu stopijo pred oltar ter iskreno pozdravijo vse mnogobrojne vernike, ki prisostujejo pri obnovitvi sv. misijona, ki se je l. 1860. obhajal prvičkrat v tej cerkvi. Povabijo jih, naj pridno vstrajajo v tem tako znamenitem in dragocenem času. Pritekajo naj pridno stariši, katere tarejo razne skrbi in težave, da se bodo naučili, kako prenašati vse nadloge. Prihajajo naj mladeniči in dekleta, da se bodo naučili, kako je treba spolnovati 4. božjo zapoved, krščanski gospodarji in gospodinjje, da se priučijo modremu hiševauju, krščanski posli, hlapci in dekle, da se do dobro prepričajo, da je prvo treba Bogu služiti in potem ljudem zaradi Boga. Končno predstavijo vernikom misijonarja, podelijo jima jurisdikcijo za čas sv. misijona in prosijo Boga, naj da obilen blagoslov njenemu delu.

(Kuga v gobci in na parkljih) razširjena je v okrajih Gračac, Gospič, Petrošič in Lapac na Hrvaškem, meječih na Dalmaciji. Ker se čez Karlovec mnogo živine goni na Kranjsko in bi se tako kuga lahko zanesla tudi v našo deželo, zatorej deželna vlada dotlej, dokler se kaj drugega ne ukrene, prepoveduje uvažati, oziroma goniti na Kranjsko parkeljato živino iz vse velike županije Lika-Kerbava na Hrvaškem.

(Semnji po Slovenskem od 5.—10. nov.) Na Kranjskem: 5. v Preski pri Medvodah, v Št. Jerneju (Kostanj. kant); 6. v Kropi, v Velikih Laščah, Mengšu, na Vrhniki; 10. v Št. Vidu pri Zatičini. — Na Štajerskem: 5. v Lesični; 6. v Brežicah, na Rečici, pri sv. Lenardu v Slov. Gori, pri Novicerkvi, v Sevnici, pri Št. Vidu blizu Ptuja; 10. v Ponikvi. — Na Koroškem: 8. v Malborgetu; 10. v Starem Dvoru, v Paternijonu. — Na primorskem: 5. v Kanalu, v Kobaridu za blago in živino; 9. Kokvi in Čubaru; 10. v Ceodatu.

Društva.

(Konserv. obrtno društvo v Ljubljani.) V dvorani Hafnerjeve pivarne na Sent-Peterskem predmestju priredi zabavni odsek konservativnega obrtnega društva v nedeljo, dne 4. novembra zabavni večer s prav zanimivim vsperedom, h kateremu so udje uljudno vabljeni z rodbino, prijatelji in znanci. Petje preskrbe pevci slovitega ljubljanskega društva. Začetek ob pol sedmi uri zvečer. Vstop prost. Obilne udeležbe se nadeja zabavni odsek.

(Pevsko društvo „Ljubljana“. Vabilo k Martinovi veselici s plesom, katero priredi pevsko društvo „Ljubljana“ v nedeljo dne 4. novembra t. l. v prostorih starega strelišča s prijaznim sodelovanjem gg. J. Pavška in A. Puciharja. Godba slavnega c. in kr. 27. pešpolka. Vstopnina za osebo 30 kr.; čestiti podporni člani so vstopnino prosti. Začetek veselici ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi najuljudneje o d b o r.

(K slov. kat. akad. društvu „Danica“) so se kot starešine prijavi slededeči veleč. g. mariborski duhovniki: Ig. Orožen, stolni prošt 3 gld., Lovro Herg, stolni dekan 5 gld., dr. Ivan Križanič, kanonik 3 gld., Jak. Bohinc, st. župnik 5 gld., Karol Hribovšek, kanonik 5 gld., dr. Jos. Pajek, kanonik 3 gld., Tom. Rožanc, č. kanonik 3 gld., dr. Ivan Mlakar, prof. bog. 3 gld., dr. Fr. Feuš, prof. bogoslovja 5 gld., Jos. Zidanšek, prof. bogosl. 5 gld., dr. Al. Meško, prof. bog. 5 gld., Jak. Hribernik, špiritual 2 gld., dr. Ant. Medved, c. kr. profesor 2 gld., Jos. Majcen, kn.-šk. tajnik 2 gld., Jak. Tajek, vojni kapl. 2 gld., Fr. Korošec, prefekt 1 gold., Lud. Hudovernik, st. vikar 2 gld., Fr. Simonič, st. kaplan 3 gld., Jan. Vreže, veroučitelj 2 gld., Mat. Strakl, korvikar 2 gld., Ant. Cestnik, korvikar 1 gld., Al. Zver, kazniln. župnik 1 gld., J. Čížek, kaplan 2 gold., Jos. Zagajšak, kapl. 2 gold. Kot podpornik je daroval neimenovan gospod 1 gld. Iskreno zahvalo moramo izreči gosp. prof. bogoslovja Jos. Zidanšku, ker je blagovolil nabrati tako lepo število društvenih starešin.

(Shod konserv. obrtnega društva) vršec se v nedeljo, dne 28. t. m., ni bil tako obiskan, kot bi bilo želeli gledé na zanimivi vsopred. Ko je po uvodnih besedah g. predsednik otvoril zborovanje, predstavil je preč. kanonika g. J. Sušnika, kateri je drage volje prevzel točko o poučenem govoru, predstavil pa tudi g. komisarja, kateri je prisostoval zborovanju. Preč. g. kanonik je prav poljudno in poučac razvijal pojem in bistvo elektricitete, nje vpliv na razvitek obrta in nje dobrote za človeštvo sploh, ter spretno zavračal mnenje o škodljivosti te iznajdbe za malega obrtnika. Ta iznajdba, pravi govornik, zanimlje vse sloje človeštva, a izkoristiti jo skuša vsakdo, torej se tudi obrtniku ni treba bati nje namišljene škodljivosti, le zanimati se treba zanjo in jo pravočasno uporabiti. Tudi ljubljansko starešinstvo se pripravlja, da omogoči uporabo elektricitete stanovnikom ljubljanskim. V nekaterih državah vpeljana je že električna razsvetljava tudi v najmanjših mestih; na Kranjskem jo ima — kakor je znano — Škofja Loka. Električna kot gonilna moč preprečila bode pa tudi popolno iztrebljenje raznega goriva, osobito lesa in premoga. Pomanjkanje lesa je vže sedaj jako občutno, pa tudi pridobitev premoga se utegue v nedaljnjem času otežkočiti. Kaj bi pa pomenilo popolno iztrebljenje in uporaba lesa za malo obrtništvo sploh, more si vsak obrtnik sam predočiti. Koder je na razpolago jako cena vodna sila, izkoristiti se da elektriciteta najblagodejnejše. G. govornik razložil je še posamične stvari potrebne za racionalno uporabo elektricitete, ter povdarjal, da bi se govor jako raztegnil, da pa za to ne zadošča jeden sam večer in upa, da mu bo še prilika nadaljevati današnje razpravo. — Pazno so poslušali navzočniki; njihovo pritrjevanje in konečno živahno odobravanje pa je bilo dokaz, da je splošno ugajal poučni govor. Odbor pa se javno prav prisrčno zahvaljuje preč. gospodu, proseč ga prav uljudno, da tudi v bodoče ohrani društvu simpatijo in naklonjenost. — Društveni tajnik prevzel je točko „O namerah socijalne demokracije“. Za uvod razložil je prvotni blagi pomen besede socijalist, katera je povzeta iz latinskega „socius“ — sodrug, prijatelj. Blagi, človekoljubni pomen besede pa so zlorabljali in osobito — žal — zlorabljajo današnji navidezni zastopniki socijalistov v dosego prikritih svojih sebičnih namenov. In ali ni neizvršljiva namera sedanjih socijalistov, kateri hočejo doseči in uveljaviti popolno enakost, ne priznavajoč neenakosti človeških lastnosti, katere proizročujejo sli krepost, pridnost, varčnost, zmernost, delavnost, ali pa proizvajajo ravnokar naštetim do celá nasprotne, človeškemu rodu jako nevarne posledice? Naporu delavcev v dosego pravice do dela in s tem do ako tudi še tako ubornega a poštenega preživetja, kakoršno energično zahtevajo švicarski delavci, so pač hvalevredni in želeli bi bilo, da se uvede ne le v Švici, marveč tudi drugod. S priznanjem pravice do dela bilo bi lahko ločiti ljudij, izrecne postopače od delavnih a nesrečnih; slednje trebalo bi preskrbljevati s kakoršnimkoli delom, s postopači pa strogo ravnati. Tudi v tej točki more vsakdo, kdor zlovoljno ne zanikava, razločevati in priznati dobro ali slabo voljo posamnika.

(Konec sledi.)

Telegrami.

Smrt ruskega carja.

Pariz, 3. novembra. Car je brzojavno naznanil Kazimiru Perieru smrt svojega očeta. Predsednik je takoj odgovoril, izražujoč sožalje. Dupuy je izrekel brzojavno sožalje Giersu, kateri je odgovoril zahvaljujoč. Minister vnanjih stvari je brzojavno naročil francoskemu veleposlaniku v Peterburgu, naj izreče carici in carski rodbini sožalje v imenu francoske vlade in vse Francije. Vojni minister je izrekel sožalje v imenu francoske vojne in pomorski minister v imenu francoske mornarice.

Berolin, 3. novembra. Nemški cesar je imenoval carja Nikolaja II. načelnikom Ale-

ksandrovega polka. — Kakor poroča „Nationalzeitung“, pogreb carja ne bode pred dvanajstimi dnevi Nemški cesar se udeleži zadušnega opravila na ruskem veleposlanstvu.

Rim, 3. novembra. Papeža je jako užalostila novica, da je car umrl. Naročil je državnemu tajniku Rampolli, naj izreče ruskemu ministerskemu rezidentu svoje sožalje, in ga prosi, da to sporoči carski rodbini in ruski vladi. Vsi cerkveni in drugi vatikanski odličnjaki so vpisali svoja imena v kondolenčno polo razgrnjeno pri ruskem ministerskem rezidentu.

Pariz, 2. novembra. Črnoobrobjeni listi objavljajo carjevo smrt in proslavljajo njegovo dobroto, pravičnost in lojalno moč. „Jour“ izjavlja željo, da bi bil sin vreden svojega očeta.

Dunaj, 3. novembra. V ruski kapeli je bila danes druga posebno slovesna služba božja za ruskega carja. Vsi povabljeni so prišli v praznični obleki. Cesarja je zastopal nadvojvoda Rajner s trakom Andrejevega reda. Nadalje so bili pri službi božji Kalnoky na strani ruskega veleposlanika, dvorni dostojanstveniki, ministra Krieghammer in Kallay, ministerski predsednik knez Windischgrätz, sekcijiski načelnik vnanjega ministerstva, generalni pobočnik Bolfras, vsi veleposlaniki, vsi diplomatje in mnogo občinstva.

Sredec, 3. novembra. V včerajšnji seji je naznanil po nalogu kneževem ministerski predsednik smrt carja Aleksandra III. in rekel, da ja dolžnost, da se sebranje spominja sinu carja osvoboditelja, pokojnika, ki se je bojeval za domovino in svobodo in varoval mir, kar je tudi Bolgariji koristilo. Ministerski predsednik je prepričan, da sebranje sočuvstvuje z rusko carsko rodbino in ruskim narodom. Knez je odredil za carja božjo službo v vseh cerkvah. Poslal je carju Nikolaju II. sožaljno brzojavko. Ministerski predsednik je brzojavil v imenu vlade in narodnega sebranja ministru Giersu. Na knežev ukaz se je odredilo osemdnevno žalovanje. Na predlog ministerskega predsednika se je pretrgala seja.

Trst, 2. novembra. Včeraj so se tukaj zbrali županje raznih isterskih mest. Nekdo je ukradel v poslopu koperskega okrajnega sodišča nabito dvojezično tablo, na kateri se prepoveduje kajenje v sodniških prostorih.

Opava, 3. novembra. Ker se je vpejlalo deseturno delo v premogovnih grofa Larischa, je nad 2500 delavcev ustavilo delo.

Belgrad, 2. novembra. Včeraj je bil v ministerstvu notranjih zadev vsprejem diplomatov. Začasni vodja ministerstva vnanjih stvari Lozanić je zagotavljal, da se je vlada premenila le iz notranjih povodov. Novo ministerstvo bode neutralno. Izogibalo se bode vsakega strankarstva, ki je bilo povod razporom v prejšnjem ministerstvu.

Belgrad, 3. novembra. Kralj je odlikoval nemškega in avstrijskega poslanika v Belemgradu z redom belega orla II. vrste.

Pariz, 2. novembra. Zaprli so zaradi veleizdaje topniškega častnika Dreyfussa, kateri je bil nekaj časa v generalnem štabu. Prodral je neki tuji državi važne papirje. Časopisi zahtevajo, da naj vojni minister v kratkem stvar pojasni, da se bode vsaj vedelo, je li Dreyfus delal za Nemčijo ali pa za Italijo.

Sidney, 2. novembra. Parnik parniške družbe „Union“ Wairararapa se je na potu iz Sidneya v Auckland potopil, 112 oseb je utonilo.

Stettin, 2. novembra. Včeraj se je tukaj odkril spomenik cesarja Viljema I.

Madrid, 2. novembra. Kraljica je naročila Sagasti, naj sestavi novo ministerstvo.

Shanghai, 3. novembra. Male čete kitajskih vojaških beguncev so napale ruske vojne straže, priplenile več orožja in streljiva. Rusi so jih naposled zavrnil. Pri tem je bilo 60 Kitajcev ubitih.

Umrli so:

31. oktobra. Jernej Žebre, črevljar, 70 let, Križevniške ulice 2, jetika. — Marija Dermastija, gostija, 78 let, Kravja dolina 11, ostarelost.

31. oktobra. Jožef Götz, ključarjev sin, 8 mesecev, Karolinska zemlja 25, katar v črevih. — Marija Eržen, strežnica, 72 let, Sv. Petra cesta 7, srčna hiba. — Janez Peršič, mestni ubogi, 49 let, Karlovska cesta 7, jetika.

1. nov. Sigismund Bohinec, konzistorijalni svetnik, 44 let, Dunajska cesta 15, jetika.

2. nov. Marija Jerina, posestnikova hči, 1 leto, Streliške ulice 11, davica. — Franc P. eitlachner, umir. upravnik voj. oskrbovališča, 73 let, Tržaška cesta 5, srčna kap. — Marija Majeski, črevljarjeva žena, 75 let, Kolodvorske ulice 10, sušica.

V bolnišnici:

31. oktobra. Marija Jerab, šivilja, 84 let, valed raka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		razkoma v mm	toplomera po Celsiusu			
opazovanja						
7. u. zjut.	748.2	2.0	sl. szap.	jaano	0.00	
2. u. pop.	745.6	6.8	sl. vzh.	"		
9. u. zveč.	745.9	0.8	"	"		
Srednja temperatura 3.2° za 3.° Snad normalom.						

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospode nastopne darove:

Neimenovan, 100 kron	gld.	50—
Anton Nemeč, kapelan v Šenturju pri Kranju	"	5—
Edvard Kosobud, farni upravitelj v Dolu	"	5—
Josip Erker, špiritual v bogoslovnem semenišču v Ljubljani	"	10—
Janez Smrekar, katehet v Ljubljani, polovico mesečine za april, maj, junij, julij, avgust in september	"	6—
Frančišek Barborič, župnik v pok. in upravitelj nemške cerkve v Ljubljani	"	10—
„Vivat sequens“ z Goriškega, mesečino za julij, avgust, september, oktober, november in december	"	6—
Pri pastoralni konferenci dne 9. oktobra 1894 v Ribnici zložili so udeleženci 120 kron, od katerih so darovali:		
Martin Povše, župnik in dekan v Ribnici	"	20—
Josip Jaklič, župnik v Dolenji vasi	"	5—
Janez Brenc, župnik pri Sv. Gregorju	"	5—
Mihael Lavtižar, župnik na Robu	"	3—
Matijs Prijatelj, župnik v Strugah	"	3—
Jernej Kosec, župnik v Skocijanu pri Turjaku	"	2—
Julij Cuk, upravitelj in kapelan v Dobropoljah	"	3—
Frančišek Kadunc, farni upravitelj v Dragi	"	2—
Anton Morè, farni upravitelj v Loškem potoku	"	1—
Alojzij Pehani, kapelan v Sodražici	"	3—
Frančišek Zakrajšek, kapelan v Ribnici	"	2—
Frančišek Fik, kapelan v Ribnici	"	2—
Anton Pfajfar, kapelan v Dobropoljah	"	2—
Dominik Janež, ekspozit na Gori pri Sodražici	"	1—
Matej Rihar, kapelan v Lašičah	"	1—
Stava Dolenja vas in Loški potok	"	5—
Neimenovan domoljub zopet	"	10—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalec!

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1894.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.

Eksekutivne dražbe.

Jak Kovača z Brezovice (terjatev 50 gld) posestvo (3270 gld.) dne 7. nov. in 12. dec. v Ljubljani.

Jan Šobarja iz Prigorice (terjatev 125 gld.) posestvo (1399 gld. 50 kr.) dne 6. nov. in 4. dec. v Ribnici.

Marka Lavrenčiča iz Vrhpolja zemljišče (145 gld. 10 kr.) dne 9. nov. in 11. dec. v Vipavi.

Jan Fortune iz Sela pri Mirni zemljišče (2149 gld. 90 kr.) dne 12. nov. v Trebnjem.

Ant. Zetkota iz Dol. Vasi (terjatev 18 gld.) posestvo (795 gld.) dne 3. nov. in 5. dec. v Senožečah.

Ant. Garbajsa, ozir. ml. Ant. Garbajsa iz Štep. Vasi radi terjatva 150 gld. prodaja pup. zadolžnice v znesku 464 gld. 74 kr., zavarovana na zemljiščih Jož. Križmana iz Rebra, dne 10. in 24. nov. v Ljubljani.

Ant. Butare iz Gor. Vasi zemljišče (2780 gld. dne 8. nov. in 6. dec. v Zatičini.

Deček

zdrav, sin poštenih katoliških starišev, kateri je dovršil vsaj dve latinski šoli ter bi imel veselje učiti se tiskarstva, vsprejme se v **Katoliški Tiskarni** v Ljubljani. Natančneje poizvde se v tiskarni.

Izvirnik: Giesshühl-Puchstein, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije lužne
KISELINE

kot zdravilni vrelc že stoletja znana v vseh boleznih sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč (l.) nosijo. 51 39

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni, Karlove vari in na Dunaju.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Leopold Tratnik

prej M. Schreiner,

pasar in zlatar,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in slav. občinstvu svojo

najstarejšo in najboljše urejeno delavnico za izdelovanje različne

cerkvene posode in orodja.

Vsakatero naročilo izvrši kar možno hitro natančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naročnikov pošlje načrte ali že izgotovljene predmete rad vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posrebrni in poniklja po najnižji ceni. 311 26-23

Prijateljem lova, lovecem, voznikom in imeteljem konj priporočati je, da ohranijo obuvalec suho, konjsko opravo in usnje pri vozovih lično in čedno, uporaba

485 20-7 181 5-2 Vporabljajo vse te predmete pri najvišjem dvoru, pri c. in kr. vojaščini in največjih obratnih prometih. Dobiva se po vseh avstr. deželah. V Ljubljani pri Karolu Weberu, v Celju pri Tammu in Stiegerju, v Mariboru pri Holazeku in Martincu.

J. Bendika

v Št. Valentinu

patentovane nepremočne

masti za usnje in

likalne tinkture za

usnje,

maže za konje in

kopita.

9 zlatih,
13 srebrnih
kolajn

9 častnih
in priznalnih
diplom

186 20-13

Kwizdov

IX 126 (8-8)

korneuburški živinoredilni prašek

za konje, govečo in ovčad.

Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih hlevih proti pomanjkanju slasti, slabemu prebavljenju, v zboljšanje ukusnega in izdatnejšega mleka.

Pazi naj se na varstveno znamko in zahteva le Kwizdov Korneuburški živinored. prašek.

Glavna zaloga:

Frano Iv. Kwizda

c. in kr. avstro-ogerski in

kralj. rumunski dvorni založnik

Okrožna lekarna

v Korneuburgu pri Dunaju.

Fristen dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah avstro-ogerske dežele.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva. Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena

XVII. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobiček s 60.000 gld., z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma à 500 gld., 1 glavni dobiček s 30.000 gld., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 20. decembra 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj. I. Riemergasse 7, II. Stock, im Jakoberbhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne proste.

Na Dunaju, v septembru 1894.

528 6-3

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,

188 6-1 oddelek državne loterije.

Zahvala.

Velečastiti gospod župnik Alojzij Jerše podaril je tukajšnji šolski knjižnici mnogo knjig.

Bog plati blagemu dobrotniku in prijatelju šolske mladine.

Dobovec, dne 1. novembra 1894.

M. Ivanetič.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Naznanilo.

Dne 19. novembra 1894 dopoldne od 11. do 12. ure bode v notarski pisarni v Rudolfovem

prostovoljna dražba

na 5650 gld. cenjene Böhmове hiše št. 210 s pritliklino v Rudolfovem.

Dr. Albin Poznik,

c. kr. notar.

Rojansko posojilno in konsumno društvo

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

v Rojanu pri Trstu

priporoča čast. duhovščini in drugim rodoljubom na deželi svojo bogato preskrbljeno

prodajalnico in zalogo jestvin

v Trstu, Via Belvedere št. 3,

kjer se prodaja vsakovrstno kolonijalno blago najboljše vrste in po ugodnih cenah. — Razpošilja se po pošti in s tovrstnim vlakom. Ceniki na zahtevanje franko.

Tudi pošilja raznovrstna

okoličanska, istrska in laška vina

v sodčkih po 28 litrov in več.

Čast. duhovščina, trgovci in drugi rodoljubi na deželi naj se blagovolje prepričati sami ter podpirati s svojimi naročili edino slovensko narodno podjetje v Trstu.

Društveno predstojništvo.

562 1

Uzoreci so na razpolaganje.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10

prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izberi

drevesa (pluge)

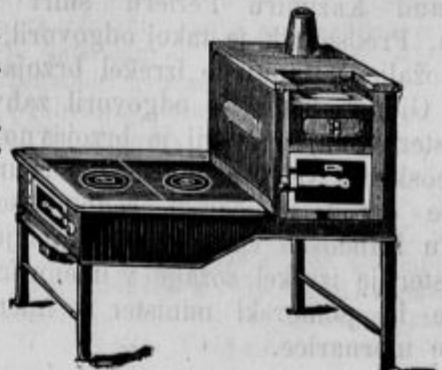
štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsakovrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja, stotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko.

159 37

Kovači! Tu kupujete železo najceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode te prepričali!

CARBOLINEUM!

Zahvala in priporočilo.

Pri odhodu iz gostilne „pri avstrijskem cesarju“ zahvaljujem se srčno vsem p. n. gostom, prijateljem in znancem za izkazano mi prijaznost in mnogobrojni obisk.

Ob enem se pa tudi vsem p. n. znancem in prijateljem priporočam z naprej v svojem novem bivališču v

Trnovskem predmestju,
Cerkvene ulice 19.

Točil bodem izvrstna črna in bela vina; za dobra jedila in točno postrežbo skrbel bodem, kar je najbolje mogoče.

Spoštovanjem udani

Ivan Tosti.

587 3-2

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom Marijinceljske kapljice.

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirjive in olajšujoče, ustavljajo krč in krepeajo želodec); rabijo pri nape-njanji in zapečenosti, preobloženem želodcu z jedili in pljodami itd.

Steklenica z rablilnim navódom velja 20 kr., tucat 2 gl., 3 tucate samo 4 gl. 80 kr.

Priporočá jih

Lekarna Trnkóczy

479 8 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

V zalogi
Kleinmayr-Bambergovi v Ljubljani
je ravnokar izšla:

slovenska PRATIKA

za navadno leto 1895.

Vsebina je pomnožena in z ilustracijami okrašena. Dobi se pri zalagateljih in v vseh galanterijskih en-gros prodajalnicah.

Mnogoletno, preizkušeno tešilno domače sredstvo.

137 Kwizdov fluid proti protinu 20-13

Okrepjujoče za vribanje po dolgotrajnem tekanju.

Kwizdov fluid proti protinu

Cena 1 steklenici 1 gl.

Kwizdov fluid proti protinu

G. se dobi v 2 vseh lekarnah

127 Kwizdov fluid proti protinu. 8-6

Glavno zalogo ima Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Ivan Jax

v LJUBLJANI na Dunajski cesti št. 13
v Tavčarjevi hiši.

Tovarniška zaloga
552 50-3 vsakovrstnih

šivalnih strojev, bicyklov,
tryciklov,
velocipedov itd.

Ceniki zastoj in franko.

Prve in najstarejše stearinske sveče v Avstro-ogerski. — Pristne le
v rožnem zavitku.

Pristne **MILLY** sveče.

F. A. Sargov sin
& Cie.

288 6-6

Pisarna: Dunaj, IV. Schwindgasse 7, Zavitek od 15. sept. (à 560 gramov 10 vin.) ceneje. (à 500 " 8 ") c. k. dvorni zalagatelj.

Obrtniki in trgovci,

375 26-18

člani konservativnega obrtnega društva v Ljubljani,*)
priporočeni osobito cenj. naročnikom z dežele:

*) Oni obrtniki, člani konserv. obrtnega društva, kateri želé mej to naznanilo uvrčeni biti, zglašé naj se pri upravitelstvu „Slovenca“.

Belec Anton klepar v Šent-Vidu pri Ljubljani.	Hinterlechner Karol čevljar v Ljubljani, Francovo nabrežje 23.	Schmelzer Bertr. stolar v Ljubljani, ob St. Jakobskem mostu.
Blaznik L. v Ljubljani, Stari Trg št. 12. Zaloga najraznovrstnejšega galanterijskega blaga.	Jager Janez mesar v Ljubljani, v mestni kolibi p. mes. mostu.	Šega Jakob jermenar v Ljubljani, Poljanska cesta.
Bončar France pleskar v Ljubljani, Rimska cesta.	Kovač France čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.	Šerik Ivan krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Boucon Andrej stolar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7. priporočá največje svoje zalogo najraznovrstnejših stolov natančno in trajno iz najboljšé tvarine izdelanih.	Kozak Josip mesar v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Škrabec M. klepar v Ljubljani, Kongresni trg
Breskvar France preje L. Šverljuga knjigovez, v Ljubljani, Stolno župnišče.	Kregar Ivan pasar in srebrar v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8. opozarja preč. duhovščino in cerkv. predstojništva na izvrstno urejeno delalnico, v kateri izdeljuje vsakovrstno cerkveno posodo in orodje iz najzanesljivejše kovine, zlata in srebra po najnižji ceni.	Šturm Franc krojač v Ljubljani, na Bregu šte. 14.
Čamernik Ignacij kamossek v Ljubljani, Poljske ulice št. 49.	Matkovič Dragotin brivec v Ljubljani, Pred škofojfo	Tomšič Luka vrtinar v Ljubljani, Poljanske ulice
Černe Jožef urar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Maté Avgust čevljarški mojster v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Uran & Večaj pečarja v Ljubljani, Igriške ulice.
Čermelj Jernej trgovina z južnim sadjem i zelenjadjo v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Mihelič M. ščetar in zaloga krtač v Ljubljani Florjanske ulice št. 40. Šelenburgove ulice.	Velkavrh Fr. jermenar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Dolenc Oroslav svečar v Ljubljani, Gledališke ulice priporočá pristne čebelno - voščene sveče voščene zvitke in méd. Zaloga pristnega brinja in brinjovca. Vse po najnižji ceni.	Ozelj Gabrijel tapetnik v Ljubljani, Tržaška cesta.	Vilhar L. urar, v Ljubljani, Vodnikove ulice (poleg Katol. Tiskarne).
Dostal Karol tapetnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 31.	Paušner Franc krojač, v Ljubljani, Valvazorjev trg 4 (poleg okrajnega glavarstva).	Virk Sebastijan čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Brata Eberl slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja, tovarna za oljnaté barve, lak in pókost, Ljubljana, Franciščanske nlice št. 4. P. n. občinstvo opozarjava posebno na izdelke, katere sva razstavila na obrtnijski razstavi v deželnem mu- zeji „Budoifnam“.	Pauer Friderik pekár v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50.	Zorman Alojzij mokar v Ljubljani, Florijanske ulice.
Erjavec Alojzij, (preje Zor) čevljar, v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.	Perko Franc sobni slikar v Ljubljani, Florijanske ulice.	Zalaznik Jakob slaščičarski in pekovski mojster v Ljubljani, Stari Trg šte. 21, priporočá štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno slaščičarsko in pekarsko pečivo.
Fajdiga Filip mizar v Ljubljani, Stonove ulice.	Petrič Fr. trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Špitalske ulice.	Zadnikar Henrik pasár in srebrar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17. izdeluje iz najboljšé tvarine najraznovrstnejše cerkveno posodo in orodje po najnižji ceni. Popravi in prenovi staro predmete.
Fajdiga Ivan mokar v Ljubljani, Križevniški trg, Miljala na Vrhnikih priporočá in ima vedno v zalogi vsakovrstno moko in otrobe po prav nizki ceni.	Rebek Josip ključar v Ljubljani, Francovo nabrežje, zaloga ključev iz aluminija vseh elektrotehničnih priprav hišnih telegrafov itd.	Ignacij Žargi v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4. Trgovina z manufakturnim in drobnim blagom. Zaloga najnovejših kravát, različnega perila, zimskega blaga itd. Velika zaloga nagrobnih vencev in šop- kov. Zaloga vseh potrebnih za krojače in šivilje.
	Sever Primož mizar za hišno opravo v Ljubljani, Gradaške ulice št. 22.	

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pismih gališkega
zemliško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo

več nego 4odstotno obrestovanje
ter so

pupilarno varna,
davka in fatiranja prosta,
spodobna za kavcije,

sosebno za vlaganje častniških ženitvenih kavolj;
razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gl. za-
stavnih pisem osigurana z gl. 253-33 hipotekarne
vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerja, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 295 47

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne.

78 (20)

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela natančno, vestno, po poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna razpela, pripravna za misijone, procesije, šole in zasebna stanovanja.

Naročila na križeva pota izvršuje prav ukusno in lično. 114 40—37

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice šte. 1 v Ljubljani šte. 6

prilagoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izborne svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov 126 52-37 turistiških klobukov, čepic

Tovarniška zaloga lodunatih klobukov c. kr. deornih založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Katoliška Tiskarna pripravna raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

kmetijskih strojev in orodja

Strojev za vinarstvo

vsakovrstnih sesalk pralnih strojev ovijalnikov, zravnalnikov perila

patentovanih mlinov za domačo uporabo,

239 na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-29)

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29—31.

Prijazna poštna postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Iščem prekupevalce in poštene zastopnike.

Josip Černe, urar v Ljubljani.

Sv. Petra cesta št. 2

prilagoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo zlatih, srebrnih, tula- in raznih

žepnih ur

iz najimunitnejših tvornic, kakor: Longines ad Francillon v Švici, Schaffhausen, Glashütte i. dr. Dalje koledarske ure z in brez luninih spremenov, dunajske ure z nihalom, budilnice in vsakovrstne ure za domačo rabo. Poprave izvršuje točno in po primerni ceni. 500 20—8

Za vojake in dijake znižana cena.

Ne kupujte

malovrednih urarskih izdelkov pri tujih tvrdkah, ako se hočete izogniti takojšnjim dragim popravilom! Komur je na tem, da kupi zanesljivo in natančno kazočo

nikelnato, srebrno ali zlato

žepno uro z verižico

naj naroči pri domači tvrdki

FR. ČUDEN

v Ljubljani, Mestni trg (nasproti rotovžu)

kateri garantira za dobro blago leto dnij in kateri ima v zalogi tudi budilnice, stenske ure itd. itd.

Izborna zaloga

veržic, uhanov, prstanov, naprsnih igel, okraskov, zapestnic itd.

Ceniki s podobami so franko na razpolago. 158 34

Zaloga in zavod za izvršitev obleke za prečast. duhovščino „pri rudečem križu“

623 52—46

Viljema Skarda

IV., Wattergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

prilagoča za zimo 1894/95:

Gorko zimsko obleko

kot: Havelok, zimske suknje, vsakovrstne kožuhe za potovanje in mestno uporabo, duhovniške suknje, zimske hlače, talare, in reverende.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno: birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške čepice.

Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz najboljšega, trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Dunajska borza.

Dné 3. novembra.		Dné 2. novembra.		Kreditne srečke, 100 gld. 196 gld. 50 kr.	
Skupni državni dolg v notah	99 gld. 55 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	141 " 50 "
Skupni državni dolg v srebru	99 " 60 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	147 " 75 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 90 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 90 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98 " 75 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 " 30 "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 60 "	Tisne srečke 4%, 100 gld.	143 " — "	St. Genois srečke, 40 gld.	72 " — "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96 " 95 "	Dunavske vranavne srečke 5%	128 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1040 " — "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " — "	Ljubljanske srečke	24 " 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	385 " 75 "	Posojilo goriškega mesta	— " — "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	175 " 50 "
London vista	124 " 20 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " 50 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3410 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 95 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	493 " — "
20 mark	12 " 18 "	Prioritetne obveznice državne železnice	220 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 " 50 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 88 "	" " južne železnice 3%	164 " 45 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	72 " — "
Italijanski bankovci	46 " 15 "	" " južne železnice 5%	129 " 30 "	Montanska družba avstr. plan.	89 " 10 "
C. kr. cekini	5 " 89 "	" " dolenskih železnice 4%	98 " 50 "	Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	172 " — "
				Papirnih rubljev 100	135 " — "

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnic.